

Wij ontvingen een stuk, dat over de zendingszaken handelt. Schrijver bericht ons, dat het niet voor publicatie dient, maar dat hij wel het op prijs zou stellen, als men van de daarin ontwikkelde gedachten kennis nam, en als iemand zijn kritische aandacht daaraan gaf.

Omdat het onderwerp van betoeken is, geven we graag, in vrije reproductie (die dus het stuk zelf als geheel aan de directe kennisneming onttrekt) eenige van die hoofdgedachten weer.

Een groote plaats zullen de zendingszaken in de synode innemen. Van eenige daadwerkelijke vervulling onzer zendingstaak zal, zoo wordt ons wel meer en meer duidelijk, zoo goed als niets terecht kunnen komen, indien niet ettelijke malen zooveel meer zal worden opgebracht aan geldelijke bijdragen per hoofd voor het totaal van den zendingsarbeid dan tot heden het geval was.

Naar democratische maatstaven is het aantal Gereformeerden in Nederland klein; afgemeten naar het Europeesche levenspeil is hun financiële draagkracht gering; afgaande op het percentage „aanzienlijken” zijn wij arm van geest. Maar heeft Gods genade ons niet overweldigd in de jongste reformatie der Kerk? Zijn we niet opnieuw onze roeping gaan zien, velerlei opdracht van Christus' wege? En wat maakt dan ons aantal weinig uit en ons gebrek aan „kapitaal” of „intellect”? Men kent het Schriftwoord, dat geloof, indien het niet met werken gepaard gaat, dood is. Met betrekking tot het in Matth. 28:19 gegeven zedingsbevel, kan dan terecht gevraagd worden: Wat zou het ons baten, als we talrijke publicaties deden verschijnen over zedingszaken, breedvoerige discussies opzetten over de inrichting van dit werk, indien de oprechte bereidheid tot het brengen van offers ontbreekt? Is die tezamen gemaakte afspraak om f.175 te vergelijken met de waarde van 3 pakjes sigaretten, per hoofd per jaar voor het zedingswerk af te zonderen anders te qualificeeren dan voor wat dit onderdeel betreft den Heere wegsturen met een fooi? Natuurlijk vergeet niemand, dat er oneindig veel meer zaken zijn dan die der zending, en dat het aantal malen, waarin meer dan drie pakjes sigaretten wordt besteed, niet te tellen is. En dat die f.175 ook de niet-rookende kinderen tot in de wieg geldt. Voor al die pakjes moet één huisvader werken. Ik zelf ken er die deswege sigaren en sigaretten lieten staan. Maar overigens: de situatie even nuchter indenken heeft altijd zijn nut. Schrijver stelt de vraag: zou het ons niet kunnen gelukken — om de gedachte daar eens bij te bepalen — om, zonder dat ons levensbudget ernstig in gevaar komt, gemiddeld per hoofd en per week f.0.20 voor de verbreiding van het Evangelie onder de heidenen af te zonderen? Hij wijst op 2 Cor. 8:1-15.

Nu, ik meen dat er zijn, die het kunnen. Ik weet ook heel best, dat er huisvaders zijn, die voor zich, en vrouw en alle kinderen niet meer kunnen. Maar dat vraagt schrijver ook niet. Hij wil slechts, dat de sterkere aanvullen wat de zwakere niet kan. Hij meent, dat op de a.s. Generale Synode „ons beste ding s c h e m a” op de helling komen moet. En dat de bijdrage voor Christus' Evangeliebediening onder de heidenen een belangrijk hoogere plaats toekomt. Hij meent, dat, als in het komende jaar gemiddeld per hoofd voor „hoofd- en hulpdiensten” f.10 gegeven wordt, hetgeen dus neerkomt op bijna 1 miljoen gulden per jaar, de controverse West-Borneo-Oost-Soemba als was voor de zon zou wegschmelten. Wie de gigantische behoefte aan en de dringende noodzaak van Evangelieprediking in de Oost kent en daarmee vergelijkt de naar internationalen maatstaf nog aanzienlijken maatschappelijke rijkdom, waarin de leden der kerk thans nog leven — waarbij Lucas 12:22-34 niet vergeten mag worden — komt z.i. tot de conclusie: we zijn slechts pro forma zedende kerk, niet in werkelijkheid. Schrijver spreekt niet van de weduwe, die haar penningsoffer offert, maar wel in het algemeen.

De kerken — zoo constateert hij — zijn thans bezig verscheidene historische gegroeide zedingsmethoden en zedingsbegrippen vaarwel te zeggen. Dit schijnt hem toe te juichen. Hij dankt aan de Amersfoortsche Synode het afwijzen van de zgn. „comprehensive approach”. Thans is hij blij met o.a. het schoone 4e rapport van de Deputaten, benoemd vanwege de Generale Synode te Amersfoort 1948 tot herziening van de K.O. (art. 52) en Z.O. volgens artt. 65 en 129 der Acta, waarvan Prof. Deddens rapporteur is. Toepassing van het aldaar uiteengezette zal vanwege het wegnemen van niet door de Schrift geboden staketsels voor het Zedingswerk heilzaam zijn naar zijn overtuiging. Hij gelooft dat de aldaar zoo helder geformuleerde en toegelichte Schriftuurlijke gegevens den weg afteekenen voor de toekomst; dat geldt ook voor het 3e rapport der deputaten t/m pag. 19. Maar als we nu in de jaren 1948-1951 deze „principiële winst” hebben gemaakt, moeten we dan niet door toetsing van plaatsgevonden feiten en genomen besluiten corrigerend gaan optreden? Schrijver pleit voor wegneming van z.i. onjuiste besluiten.

Zijn, zoo vraagt hij, zijn onze zusterkerken in Indië (ook de Soembaneesche) gerandpcegd, voordat men inzake Soemba concludeerde: het is daar een aflopende taak? Is wel voldoende waarde toegekend aan

de stellige ontkenning dezer aflopende taak door de Zwolsche kerk, haar missionairen predikant, en de Soemba-kerken, welke wel in het bijzonder ter zake op de hoogte zijn? Heeft er wel ooit vóór de Amersfoortsche Synode een broeder West-Borneo bezocht om na te gaan, of dat nu de eerst aangegeven plaats was voor een nieuwe zendingspost? Nu stelt hij een vraag, die ook ondergeteekende in de pers in zachteren vorm opwierp en waarom hij door buitenstaanders leelijk is aangezien en ook wel meer dan dat: was het „West-Borneo aanbiedende” Zedingsconsulaat — samengesteld uit afvallige Zedingsarbeiders — bij dit aanbieden te goeder trouw of was het advies ingegeven door de opzet om de uitbreiding van ons zedingswerk zoo ver mogelijk van Soemba en den door dr F. L. Bakker mede geschorsten en afgezetten ds Goossens te houden (in plaats van het voor de hand liggende nog onbewerkte Soembawa „wees men ons toe” een bewerkt deel van West-Borneo, een politiek uiterst gevaarlijke hoek)? Was er hier soms een „Prot. Synodale valstrik” zichtbaar? En is het noodig, alsdan door te blijven? Is de Soemba-begroting niet te sterk besnoeid? Zou het niet goed geweest zijn, Soemba van het noodige te voorzien, en inmiddels nauwkeurig te verkennen waar in de Oost daarnaast een zendingspost ingericht zou kunnen worden en wel met behulp van de in Indië vertoevende broeders; daarna in nauw overleg met elkaar en met behulp van op Soemba opgeleide krachten deze post of posten te betrekken, en onderwijl de gemeenten op te wekken getrouw te worden in de uitvoering van het zedingsbevel en de voorbereiding daartoe?

Wat West-Borneo betreft, meent de schrijver, dat daar wellicht eenige verwachtingen gewekt zijn bij de bevolking en, God verbiedt ons niet aldaar het Evangelie te brengen, integendeel al de volken moeten het hooren. Laat daarom het werk op beschelden voet voortgang vinden, zou hij adviseeren, zeker tot dat onze missionaire predikant na eenige jaren tot een verantwoorde conclusie komt en de „verkenning” als geëindigd beschouwd kan worden. Op een volgend Synode zou dan over het al of niet handhaven gerapporteerd kunnen worden. Maar wel hoopt hij, dat West-Borneo geen blok aan het been worde en schade berokkene aan een verantwoorde voortzetting van het zedingswerk op Soemba en omgeving, en de uitvoering van de zedingsroeping elders in de Oost. Natuurlijk laat de vraag zich niet verdringen:

- a) tot hoever strekt zich concreet onze zedingsroeping uit en
- b) waardoor moeten wij ons laten leiden bij het zoeken van een nieuw arbeidsveld?

In Mattheus staat: tot al de volken strekt zich concreet onze zedingsroeping uit.

Men zal zeggen: daartoe zijn wij niet in staat en bovendien er zijn nog meer kerken behalve de Gereformeerde in Nederland, dat woord is gesproken tot den apostelkring. Maar onze schrijver herinnert er aan, dat de gemiddelde Nederlander (vrouw en kinderen inbegrepen) voor meer dan f.50,— per jaar aan een bepaald genotmiddel (roken) besteedt, welk vaststaande bedrag in 1950 meer dan f.10,— hooger lag dan in 1949. En wat het tweede betreft: met hoe weinig kerken oefenen we buiten Nederland correspondentie? Het zijn of worden alleen maar de emigrantkerken in Canada, Zuid-Afrika, Australië en de 7 (4 bruine en 3 blanke) in Indonesië. Onze maatstaven zijn misschien niet te eng; eerder die van anderen (gezien hun gedrag). Hebben wij dan soms stil gezeten en te weinig met anderen gesproken, zodat ons een gebrek aan kennis te verwijten is? Natuurlijk weten we uiterst weinig van de verdrukke geloovigen achter het ijzeren gordijn, maar deze krijgen toch ook niet de kans buiten dat thans wel zeer groot geworden gebied hun zedingsroeping te vervullen.

Maar overal, waar Vrijgemaakte Gereformeerden zich tijdelijk of blijvend vestigen, waren ze met de artt. 27-29 N.G.B. werkzaam. Zelfs in de rimboe op Nieuw-Guinee is het gesprek er geweest met „Protestanten”, Syn. Gereformeerden, Baptisten en 7-Daags Adventisten, helaas met de eerste twee groepen zonder dat gebleken is, dat ze naar Gods Woord wilden gaan wandelen. Huiveren we niet voor de enorme vlucht, die de falsificatie der „kerk” genomen heeft? Wat komt er van Christus' zedingsbevel terecht? Sociale voorzieningen, ja! Medische hulp, inderdaad! Maar verder?

Kort geleden is er over Nieuw-Guinee een aardig boekje verschenen (draaiboek van Nieuw-Guinee door G. L. Tichelman, f.2.45). De hoofdstukken over de R.K. Missie en Prot. Zending, geschreven door daarbij betrokken werkers, leveren een goed beeld van de „comprehensive approach”, zooals deze de laatste decennia zich heeft ontwikkeld. Maar welke kracht oefent het Evangelie daar? Oud- en Nieuw Testamentische voornamen treft men overal aan, maar, zoo nog aanwezig, is de kennis uiterst gering en oppervlakkig. Wat zou U zeggen — om een voorbeeld te noemen —, wanneer iemand belijdenis des geloofs aflegt, zonder b.v. te weten, wat hij het kerstfeest herdacht wordt en men uitsluitend de

moderne formuleering „feest van het licht” ten antwoord krijgt? Heeft de Nederlandsche (thans synodocratisch geleide) zending op Java, die ook vóór den oorlog reeds verworpen was, ons na den oorlog niet de vruchten daarvan laten zien? Wat wil dan nu, zoo vraagt de schrijver, de Syn. Geref. Zending, die gemeene zaken maakt met de revolutie? Hoe is ze niet afhankelijk van de rood-witte allures, ook financieel! En gaat het de Oegstgeestzending met z'n doorbraak-zendingen anders? Hoe wil men het Evangelie ingang doen vinden bij een onder terreur levende massa, wanneer men vriendelijk lonkt met de terroristenklek?

Als men eens de afschuwelijke vruchten wil zien van een niet-Schriftuurlijke Evangeliebediening, dan moet men eens eenige jaren lang wonen in een heidensche omgeving, waar men om ingang te verschaffen den Bijbel „aangepast” heeft. Een conclusie rest dan slechts: beter geen zending dan een dergelijke. De moderne zedingsarbeider, wijzer dan zijn Opdrachtgever, heeft zoo z'n eigen psychologische methodes en „fiasco's”.

Want er zijn reactieverschijnselen bij de enkelen, uit de heidenwereld, die den Bijbel wel trouw lezen en dan — als ze den moed hebben — hun nieuwe leidzaden moeilijke vragen stellen. B.v.: Gods Woord zegt het daar zus en zoo, en U zijt niet consequent gehoorzaam en leeft maar van het compromis! Dat klonk in Indonesië uit den mond van Chinezen en oudere Ambonnezen. Onze Savoeneesche broeders maakten zich daarom los van de Prot. kerk. En heeft de Minahassa-kerk, en nog veel taaiër de Moluksche kerk zich niet verzet tegen opname in de organisatie van den Wereldraad der Kerken?

Moeten wij dan gering denken over het antwoord op de vraag, tot waar onze concrete zedingsroeping zich uitstrekt? Mogen we eigenlijk wel spreken van zedings„velden” of zedings„terreinen”? Dat behoort tot onze vroegere dwaasheden, toen men landen en eilanden verdeelde om zgn. „dubbele zending” te voorkomen. Dubbele zending, wat is dat voor begrip? Zouden onze Soembaneesche broeders het Evangelie niet mogen en moeten brengen op het Roomsche Flores, waar de menschen steenen voor brood krijgen en verleid worden tot „vervloekte afgoderij”?

Tewille van de plaatsruimte (die ons wekelijks parten speelt) houden we hier halt. Volgende week, hopen we, nog meer uit het bedoelde stuk. K.S.

AAN EEN JONGEREN TIJDGENOOT, No. 47

Heb jij eerherstel nodig? Ik niet!

Amice,

Je hebt al een en ander gehoord van „Thijs Booy”. Je weet, dat hij bij de synodocraten van tegenwoordig een oogenvlikje — want straks gaat het met die invatiewoede net als met het jongste romangetje, dat juffrouw Lot van juffrouw Dot beslist moet gelezen hebben — haute nouveauté is; de preekstoel in Noordoos is wel beschermd tegen jouw dominees, maar rondom dien kórfjeren stoel vécht men om de eer van een door de voeten van Thijs Booy gedrukt stoel.

We hebben over den „geest” van Thijs Booy genoeg met elkaar gekeuvel, om te weten, welken kant hij niet op wil. Welken kant hij wel uit wil, weet niemand. Hij zelf ook niet. Hij wil alleen maar niet naar een of anderen moeders-pappot. Noch naar een moeder met een pappot voor de kleintjes, die nog niet kunnen zeggen: Mijn vader of mijn moeder. Als ik K. S.' brochure „Ons aller Moeder” goed begrepen heb, dan kan Thijs Booy óók nog niet zeggen: mijn moeder. Maar hij schudt zijn hoofd tegen pap. Hij wil, dat je je leven lang zult roepen om een kerk, die moeder is, moeder; hij bedoelt daarmee niet zozeer, dat ze door het Woord kinderen baren zal, maar dat ze alle jongens, die weten willen, dat ze „ergens” geboren zijn en verkondigen, dat is de recherche de la maternité verboden is, over de haren zal strijken, en zeggen zal: kom maar binnen, vondelingen bestaan niet meer in het Nieuwe Verbond, en wij hebben hier óók een best hotel; nu alle woning hotel geworden is, is alle hotel-gérante moeder. Laat je aanen, boy, en de huld vol-schelden als in de Far West; dat is zoo onze hartelijkheid, en ik weet, dat je d'r van houdt, op je kop gezeten te worden, als 't maar frisch is. Kom maar binnen: onze tong is een tong der savoueurskweeksters, en onze stem als die der profetessen. En dank je, dat je zoo lang hebt gezocht naar móeder. C. G. Jung zou zeggen — en daar zit wat in — de idee der eeuwige-jonge-moeder is een archetype uit onze praexistentie.

Intusschen, — er zijn bij de synodocratie ook enkelen geschrokken. Van die enkelen hebben weer enkelen hun mond opgedaan. Tot op de grens. Van die enkelen uit de enkelen heeft één enkele een brochure geschreven. Dat is ds H. Veldkamp van Middelburg. Hij gaf een brochure uit tegen het verschijnsel Thijs Booy, of tegen Thijs Booy zelf, dat moet nog blijken. Ze verschenen bij de Uitgeverij Van Keulen, Delft, en draagt tot titel: „Eerherstel van de Jeugd”. Ook een ondertitel: Antwoord aan Thijs Booy van een Dominee. Heeft 64 bladzijden.

Ds Veldkamp zegt in deze brochure een „hartig neen” tot het boek van Booy. Hij noemt dit „neen”-zeggen een „hachelijk avontuur”. Och, waarom? Als ook ds Veldkamp niet zoo de partijdigheid rondom het begrip „V.U.”-vrienden, had laten gelden, zou hij het „neen” zeggen precies even „avontuurlijk” hebben gevonden als het „ja”-zeggen. Of precies evenmin. Maar als je tusschen het doodgewone „ja”-zeggen (en het dus even doodgewone

„neen” ze spreken, laat bepaal dan wel: je noch h quantite v Iedere ommezien een pikar ver, alth Booy, mi zóó perz hoeft te i een heel laten ze om zóóve lijk als tter (alth is Thijs ledere sti kamerbe de critic MLJN k Weer ste Intussc van ds V tige opr is. Ik zeg Ik zeg v felt, dat nelslagen er twee om je we Veldkamp naaste o maar zeg telt behd meerheel dios ml werpt, r onkundig belijdenis ken. All voorzoov jou en r die beva den. Tot meerde treden b lichteing haalt de slappeda van 10 waarin v van eenl Aquila e nader ui Aquila's voor so niet uit woorden komt e worden dan bek In eer zelfs m om konl twee oo denisch hebben i zeg „Th Dat z kerkbod praten. Partij v vinisme helpen, en voor En m spreken, langer i Nu lu niet lan De th zwaars de haag zijn, zoo buiten e wel uit domineen, ev ontvang Stel je Veldkam synode, gulke bu vangst haar na Stel je v briefjes man, di tentie. E Want V broeder 1946 du ALL.E J kinderen ds Vels nis” aa tegenov neem h ketters ds V. s inhoud wel — dat „m van haas dat sch klachtb synode, adviseu

